

ÖZET

Kader ve kaza inancını ayet ve hadisler ışığında öğrendik.

Kader, Allah'ın (c.c.) sonsuz ilmi ve kudretiyle, evrende olmuş ve olacak olan her şeyi takdir etmesidir. Yine varlıkları istediği şekilde ve biçimde yaratması, insanların özgür iradeleriyle yapacaklarını Allah'ın (c.c.) önceden bilmesi ve düzenlemesidir.

Kaza, ezelde bilinen ve takdir edilen şeyin, zamanı ve yeri geldiğinde Allah (c.c.) tarafından yaratılması demektir.

Yüce Allah'ın (c.c.) ilahi sıfatlarından bazıları kader ile yakından ilgilidir. Bunlar; ilim, irade, kudret ve tekvin sıfatlarıdır. İlim, Allah'ın (c.c.) gerek duyular âlemini gerekse duyu ötesine ait bütün nesne ve olayları bilmesidir. İrade, Allah'ın (c.c.) dilemesi ve dilediğini dilediği şekilde yapmasıdır. Kudret, Allah'ın (c.c.) her şeye gücünün yetmesi, dilediğini dilediği zamanda var veya yok etmesidir. Tekvin, Allah'ın (c.c.) canlıları yaratması, yaşatması, rızıklandırması, öldürmesi ve tabiat olaylarının meydana getirmesidir.

Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.) kendisine iman hakkında sorulan bir soruya şu cevabı vermiştir: “İman, Allah'a ve meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine ve kıyamet gününe, kaderin hayır ve şerrine inanmandır.”

Kader konusunun daha iyi anlaşılabilmesi için, Allah'ın (c.c.) evrendeki uyumu sağlamak için koyduğu yasaları bilmek gerekir. Bu yasalar; fiziksel, biyolojik ve toplumsal yasalar olarak üç grupta ele alınır. Bu yasalara **sünnetullah** veya **âdetullah** denir.

İnsanın özgür irade sahibi olmasının kader ile ilişkisini öğrendik.

İnsanın özgürlüğü, zorlama ve baskı olmadan kendi iradesiyle karar vermesidir. Sorumluluk ise verdiği karar sonrasında doğan sonuçları kabul etmesidir. Yüce Allah (c.c.), insanın sorumluluğunu gücüyle sınırlı tutmuştur. Allah (c.c.), insanoğluna akıl ve irade yanında iyiyi kötüden, doğruyu yanlıştan ayırt etmesi için rehber olarak ilahî kitaplar ve peygamberler göndermiştir.

İnsan akıl ve iradesini, iyi ve doğru olanı tercih etme yönünde kullanmalıdır. “Kaderim böyle.” diyerek sorumluluktan kurtulmanın mümkün olamayacağı gerçeğini bilmelidir çünkü insan özgür iradesiyle işlediklerinden sorumludur.

Kaza ve kader ile ilgili kavramları öğrendik.

Kaderle ilişkilendirilen bazı kavramlar vardır. Bunlar kaderin doğru ve yanlış anlaşılmasına neden olan kavramlardır. Ecel, ömür, rızık, tevekkül, başarı, başarısızlık, sağlık ve hastalık bu kavramlardan bazılarıdır. Doğru bir kader anlayışı ve inancı için bu kavramların kaderle ilişkilerini doğru ve sağlıklı bir şekilde kurmak gerekir.

Kader ve kaza ile ilgili toplumda yaygın olan yanlış anlayışları öğrendik.

Allah (c.c.), insanı akıllı bir varlık olarak yaratmış ve ona seçme ve tercihte bulunma imkânı sağlayan irade vermiştir. İnsan, aklını ve iradesini doğru ve sağlıklı bir şekilde kullanmalıdır. Tedbir alması gereken durumlarda önceden tedbirini almalı, yapacağı iş öncesinde elinden gelen her şeyi yapmalıdır. Tercihlerini doğru ve helal dairesinde kullanmalıdır. “Kaderim böyleymiş, ne yapsam boş!” gibi söylemlerle sorumluluktan kurtulamayacağını bilmelidir.

Hız. Musa'nın (a.s.) hayatını öğrendik.

Hız. Musa (a.s.), Yüce Allah'ın (c.c.) insanlara elçi olarak seçtiği kişilerden biridir. İsrailoğullarına peygamber olarak görevlendirilmiştir. Dört büyük ilahi kitaptan biri olan Tevrat, kendisine verilmiştir.

Hız. Musa (a.s.) Mısır'da dünyaya gelmiştir. O dönemde Mısır krallarına **Firavun** adı verilirdi. Allah'ın (c.c.) mucizesiyle Hız. Musa (a.s.) Firavun'un sarayında büyümüştür. Olgunluk çağına kadar burada kaldı. Bir gün şehirde gezerken görmüş olduğu bir kavgayı ayırma sırasında yanlışlıkla bir kişinin ölümüne neden olmuştur. Bu olaydan sonra da Mısır'dan ayrıldı ve Medyen tarafına doğru gitti.

Medyen'de on yıl kadar kaldı ve orada evlendi. Mısır'a geri dönerken yolda kendisine peygamberlik vazifesi verildi ve Firavun'a gitmesi emredildi. Hız. Musa (a.s.), kardeşi Harun'u kendisine yardımcı olması için Yüce Allah'tan (c.c.) istedi. Allah (c.c.) onun isteğini kabul etti. İkisi birlikte Firavun'u tevhide davet ettiler ancak Firavun onların daveti kabul etmedi. Onları öldürmeye kalktı. Hız. Musa ve beraberindekiler Allah'ın (c.c.) izniyle kurtuldular. Firavun ise ordusuyla birlikte onların peşine düştü ve hepsi denizde boğulup gitti.

Ayet el- Kürsi'nin okunuşunu ve anlamını öğrendik.

Okunuşu

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Allahü lâ ilâhe illâ hüvel hayyül kayyûm, lâ te'huzühû sinetün velâ nevm, lehû mâ fis semâvâti ve mâ fil ard, men zellezî yeşfeu indehû illâ bi iznih, ya'lemü mâ beyne eydîhim ve mâ halfehüm, ve lâ yühîtüne bi şey'in min ilmihî illâ bimâ şâ', vesia kürsiy-yühüs semâvâti vel ard, ve lâ yeûdühû hizuhümâ, ve hüvel aliyyül azîm.

Anlamı

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

Allah kendisinden başka hiçbir ilah olmayandır. Diridir, kayyumdur. Onu ne bir uyuklama tutabilir ne de bir uyku. Göklerdeki her şey, yerdeki her şey onundur. İzni olmaksızın onun katında şefaatte bulunacak kimdir? O, kulların önlerindeki ve arkalarındakileri (yaptıklarını ve yapacaklarını) bilir. Onlar onun ilminden, kendisinin dilediği kadarından başka bir şey kavrayamazlar. Onun kürsüsü bütün gökleri ve yeri kaplayıp kuşatmıştır. (O, göklere, yere, bütün evrene hükmetmektedir.) Gökleri ve yeri koruyup gözetmek ona güç gelmez. O, yücedir, büyüktür.

1. ÜNİTE

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SORULARI

1. Aşağıdaki ayetlerden hangisi insanın özgür-lüğü ile ilgili değildir?

- A) “Biz ona iki yolu (doğru ve eğriyi) göstermedik mi?” (Beled suresi, 10. ayet.)
- B) “İnsanlardan bazıları da vardır ki, inanmadıkları hâlde ‘Allah’a ve ahiret gününe inandık’ derler.” (Bakara suresi, 8. ayet.)
- C) “Dinde zorlama yoktur. Artık doğrulukla eğrilik birbirinden ayrılmıştır.” (Bakara suresi, 256. ayet.)
- D) “Şüphesiz biz ona doğru yolu gösterdik, ister şükredici olsun ister nankör.” (İnsan suresi, 3. ayet.)

2. “Onlar yeryüzünde gezip kendilerinden öncekilerin sonunun nasıl olduğuna bakmazlar mı?...” (Fatır suresi, 44. ayet.)

Bu ayet aşağıdaki yasalardan hangisiyle ilgilidir?

- A) Fiziksel yasalar
- B) Biyolojik yasalar
- C) Toplumsal yasalar
- D) Kimyasal yasalar

3. “Allah kimseye gücünün üstünde bir şey yüklemeyiz. Herkesin kazandığı ya kendi lehine ya da aleyhinedir...” (Bakara suresi, 256. ayet.)

Bu ayette aşağıdaki kavramlardan hangisi vurgulanmıştır?

- A) Tevekkül
- B) Kaza
- C) Kader
- D) Sorumluluk

4. “Geceyi ve gündüzü, Güneş’i ve Ay’ı yaratan O’dur. Onların her biri bir yörüngede hareket etmektedir. (Enbiyâ suresi, 33. ayet.)

Bu ayette aşağıdakilerden hangisi vurgulanmıştır?

- A) Dünyadaki her şeyi yaratan Allah’tır.
- B) Evrendeki her şey tesadüfen hareket etmektedir.
- C) Evrendeki her şey belli bir düzen ve uyum içindedir.
- D) Gece ile gündüz dünyanın günlük hareketi sonucu oluşur.

5. “Sizden herhangi birinizin sırtına bir bağ odun yükleyip satması, dilenmesinden hayırlıdır.” (Hadis-i Şerif)

Bu hadis-i şerif kader ile kavramlardan hangisi ile ilişkilendirilebilir?

- A) Rızık B) Başarı
C) Hastalık E) Sağlık

6. Evrendeki her şey, Allah'ın (c.c.) belirlemiş olduğu yasalara uygun olarak hareket etmektedir. Allah'ın (c.c.) evrendeki uyumu sağlamak için koyduğu bu yasalara.....adı verilir.

Yukarıdaki metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Sünnetullah
B) Esmâ-i Hüsnâ
C) Tevekkül
D) Kudret

7. Hz. Musa'nın (a.s.) kendisi gibi peygamber olan kardeşi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hz. Yusuf
B) Hz. Harun
C) Hz. Bünyamin
D) Hz. Süleyman

8. İrade bir şeyi yapıp yapmamaya karar verme gücüdür. Allah'ın iradesi, her şeye hâkim olan, her şeyi içine alan iradedir. Allah'ın istediğini istediği gibi dilemesi ve seçmesi anlamında Allah'ın mutlak ve sınırsız iradesi vardır.

Buna göre Allah'ın (c.c.) sonsuz ve sınırsız olan iradesini ifade eden kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cüzî irade
B) Âdetullah
C) Kıyam bi nefsihi
D) Küllî irade

9. I. İlim
II. İrade
III. Kudret
IV. Hayat

Yukarıda verilen Allah'ın (c.c.) sıfatlarından hangisi kaderle doğrudan ilişkili değildir?

- A) I B) II
C) III D) IV

10. Aşağıdakilerden hangisi insanın iradesi dışında gerçekleşen hususlardan biridir?

- A) Arkadaş seçimi
B) Meslek seçimi
C) Anne seçimi
D) Eş seçimi

1. ÜNİTE

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

B

C

D

C

A

A

B

D

D

C

DOĞRU SAYISI

YANLIŞ SAYISI